СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 93. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 21 квітня, 1934. VOL. XLII. No. 93. Jersey City, N. J., Saturday, April 21, 1934. THREE CENTS.

КАМПАНІЯ УРЯДУ ПРОТИ БУТЛЕҐЕРСТВА

ВАШИНҐТОН.—Департамент скарбу почав іще одну війну проти бутлеґерів, себто продуцентів і продавців алькольних трунків, які ведуть бизнес без відома уряду. Відомо, урядови йде тепер про те, що ті бутлеґери викручуються від плачення податків.

Уряд помножив число аґентів, які мають слідити за недозволеними горальнями й броварами. Одно „Бюро Промислового Алькоголю" набрало 600 нових шпигунів.

За останній тиждень ці аґенти викрили 73 дестилярні, з котрих кожда варила пересічно по 239 ґальонів горівки.

Уряд розслідже рівночасно питання, чому бутлеґерство ще далі вдержується, не дивлячися на знесення прогибіції. Одні урядники приписують це низькій якости горівки, а інші зависокій ціні через високе оподаткування.

ПРЕЗИДЕНТ ЗЄДНАВ СОБІ „СРІБНИЙ БЛОК".

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт зєднав собі прихильників чеканення срібла нарівні з золотом, так, що замісць домагатися закона, котрим таке чеканення приказується урядови, вони будуть домагатися закона, на підставі якого уряд буде управнений це зробити.

Президент дав до зрозуміння прихильникам двометалевої системи, що він уважає її за шкідливу та що на випадок ухвалення такого закона він його заветує.

КОНҐРЕС ДАЄ УРЯДОВИ КОНТРОЛЮ НАД ЦУКРОМ.

ВАШИНҐТОН.—Конґрес ухвалив закон Костиґена, на основі котрого уряд буде мати право рішати, скільки цукру мається довести до Америки зпоза границі. Уряд буде вирішувати це, визначуючи квоту на Кубу й кождий інший край.

Підчас дебати над цим законом у сенаті сенатор Ваґнер пробував переперти поправку до закона, котрою забороняється вживати дітей у цукровім промислі, але його поправку відкинено.

КУБА ХОЧЕ ДОМАГАТИСЯ ВИДАЧІ ДИКТАТОРА МАЧАДА.

ГАВАНА. — Департамент стейту Куби приготовляє домагання до Злучених Держав видати урядови Кубі бувшого президента й дійсного диктатора Куби, Херарда Мачада, та ґенерала Гереру, начальника штабу Мачада.

Кубанський уряд опирає своє домагання на обжалуванню президента Мачада й ґенерала Герери за вбивства та на договорі про екстрадицію вбивників, заключенім між Злученими Державами й Кубою.

ПРЕЗИДЕНТ ЗА ЖИДІВСЬКО-ХРИСТІЯНСЬКЕ БРАТАННЯ.

НЮ ЙОРК. — Орґанізація „Краєва Конференція Жидів і Христіян" добилася від президента Рузвелта признання для свого пляну влаштування загально краєвого „Дня Братерства" між католиками, протестантами й жидами. Згідно з пляном орґанізації, такий „День Братерства" мав би відбутися дня 29 квітня. Ціль свята: усунути упередження одного віроісповідання до другого. Засобом до цього має послужити спільний виступ на горожанських зборах та спільне обговорювання справ, що дотикають американське громадянство.

Президент Рузвелт у листі до протестантського проповідника, д-ра Кедмена, голови комітету, прихиляється до думки про корисність такого пляну.

СУД ПРОТИ ЕПИСКОПА ЗА ЗЛОВЖИВАННЯ ВИБОРЧИХ ФОНДІВ.

ВАШИНҐТОН. — На суді проти епископа Джеймса Кенона Молодшого, обжалованого за зловживання виборчих фондів підчас кампанії проти вибору Ал Смита президентом Злучених Держав, ставав як свідок у власній обороні самий обжалований.

Епископ говорив, що він мав необмежене право розпоряджатися фондами, даними йому на кампанію проти Ал Смита. Він не був обовязаний давати комунебудь звіти з видатків.

ГРОМОВИНА ЯК ЖИТТЄДАЙНА СИЛА.

ФІЛАДЕЛФІЯ. — На зборах Американського Фільософічного Товариства виступили кілька визначних учених з цікавими думками про основні питання життя. Широке зацікавлення викликав своїм відчитом д-р Крайл, директор Клівлендської Клініки, котрий представляв громову силу хмар, електричну силу землі та скупчуючі водень бактерії земельного ґрунту як три основні чинники, котрі творять життя.

КАМПАНІЯ ПРОТИ РЕКЕТІРСТВА.

НЮ ЙОРК. — Стейтовий суддя Росел засудив на вязницю від 2 до 5 літ Самуеля Розенцвайґа за те, що він вимушував гроші від власників пралень, обіцюючи їм полагодження клопотів фірм з робітничими юніями.

ОРИҐІНАЛЬНИЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ ПЛАЧЕННЯ ПОДАТКІВ.

Французька преса має, що правда невелику, але досить пікантну сензацію. Ото в місті Ментен якийсь робітник, що працював 40 літ у державній фабриці гармат в Чеселеро, одержав врешті емеритуру в сумі 5,000 франків річно. Одначе скарбова влада наказала йому платити від цієї емеретури 300 франків доходового податку. Обтяжений великою родиною, емерит цей заплатив 150 франків, але другої половини не міг заплатити і з того приводу скарбовий уряд почав присилати йому щораз то гостріші накази платности і стягати кару. Пригноблений цим емерит одівся одного дня в останнє своє добре одіння і прийшов у ньому до скарбового уряду, де стягнув зі себе блюзу, камізельку і штани, кинув їх на бюрко урядника, якому мав заплатити податок, після чого вийшов і пішов тільки в біллю до дому. Цікава річ — запитує з того приводу один французький часопис — чи податковий екзекутор звернув йому це одіння, чи може зажадав іще скарпиток, черевиків і хусточки до носа?

ЗАПЛАТИВ ЖИТТЯМ ЗА ВБИСТВО БРАТА.

28-літній фармер Василь Баґрій з Витков, Саск., згинув на шибениці в тюрмі в Принс Алберт, Саск. В квітні минулого року він убив свого старшого брата, Олексу, й кинув трупа в стирту соломи та підпалив. Причиною братовбивства було те, що Василь залюбився в жінці свого брата. Рештки спаленого тіла знайдено. Слідство виказало, що Василь був убивником брата. Його засуджено на смерть. Ґенеральний ґубернатор відмовив помилування.

ОТ СОБІ ШЛУНОК!

В Радомю (Польща) покинула жінка чоловіка, бо йому не могла в дома настарчити їсти. Потрафив зїсти чвертку бараболь, два двокілеві бохонці хліба й випити ціле ведро води, або зїсти барилку оселедців, чотири бохонці хліба й випити дві коновки води. З війська його викинули, бо не могли його нагодувати. Одного разу дали йому зїсти цілий котел їжі (на 20 жовнірів); той усе зїв і сказав, що ще друге стільки потрафив би їзсти. Один купець у Радомю заложився з другим за 100 зл., що той жерун потрафить зїсти всі тісточка й медівники в цукорні. Жерун зїв, а той виграв заклад.

БЕЗДІТНА МАТИ 22 СИНІВ.

Одна англійська ґазета повідомляє про недолю 79-літньої Неллі Гартфілд з Кройора, в Англії. Вона мала 22 синів, а тепер одинока, без рідні. Всі сини повмирали: 10 з них згинули на війні; три згинули, як хотіли здержати сполощеного коня, а 9 повмирали на всякі хороби і при нещасливих припадках. Мати пережила всіх 22 синів. Усі вони були подружені. Всі їх повдовілі жінки виеміґрували до Африки, Австралії й Канади. Свекруха навіть не знає, скільки вона має внуків.

20,000 ЖЕРТВ ЗЕМЛЕТРУСУ.

В англійській пресі появилося остаточне обчислення жертв останнього землетрусу в Індії. Число вбитих виносить коло 20,000 осіб, а число ранених є 4 до 5 разів більше. Коло 3,000 квадратових миль найкращої ріллі землетрус перемінив у потріскане пустарище. Число беззахисних сягає до 100 тисяч осіб. Тепер цілу Індію навістила поразка приморозків, які спричинили великі шкоди у плянтаціях бавовни, рижу та цукрової трощі.

ЗРАДИВ ЇЇ ГОДИННИК.

Селянин зі села Журатівці (в мукачівській окрузі), Стес, приніс до напраи до мукачівського годинникаря ручний годинник із 14 брилянтами та 6 ізмараґдами. Годинникареви виглядало підозріле, що небагатий селянин має такий годинник, тому повідомив поліцію. Поліція придержала Стеса та його жінку Марію. Стесова служила в Ню Йорку та верталася від тяжко хорої мами до рідного краю тим поїздом, що наїхав біля Ляні на поспішний поїзд. Стесова зпочатку зізнала, що годинник дістала в Америці від своєї господині, та вкінці призналася, що годинник знайшла на місці катастрофи. Одначе годинник має патентований замок, тому не міг би був злетіти з руки. Ушкоджений годинник показував докладно час катастрофи, коли то перестав іти. На циферинку були сліди крови. Мукачівська поліція годинник сконфіскувала.

ГОРІВКА — НЕЩАСТЯ.

В пяному стані верталися леґіні з Малого Раківця з свадьби, яка відбулася у Великім Раківці. По дорозі напали Іван, Петро і Юрко Ожоганичі на Івана Ракушинця й доти били, доки не вбили. Петро Савка ішов на поміч Ракущинцеви, а тоді Ожоганичі напали на нього з ножами та пробили йому груди. В лічниці — як кажуть — помер і Савка. От до чого доводить горівка. Такі виладки в нас на Підкарпаттю день-у-день повторяються.

ЗАСТРЯГ У СНІГУ І ПРОГРАВ ВИБОРИ.

В однім албертійськім містечку відбувались муніціпальні вибори. Йшла бортьба між двома кандидатами на мейора. Один з кандидатів віз до голосування кількох своїх приятелів, які мали на нього голосувати. По дорозі автомобіль застряг у снігу і приїхали до голосування 5 мінут запізно. Противник перепавшого кандидата дістав один голос більше і став мейором.

ЗЛОЧИН НА АЛБЕРТІЙСЬКІЙ ФАРМІ.

Подвійне душогубство і самогубство поповнено на гомстеді недалеко Вайлвуд. Недалеко один від одного жили в тій околиці два гомстедовці: 38-літній Іван Мандзак і 38-літній Микола Еліяш та його 26-літня жінка Марія. Мандзак щойно вийшов з тюрми у Форт Саскачевані, де відсиджував 3-місячну кару. Будучи у вязниці, Мандзак рішив пімститися на Еліяшах за те, що Марія не хотіла вийти за нього замуж, а вийшла за Еліяша. Як тільки вийшов на волю, взяв стрільбу і пішов на фарму до Еліяшів, які в той час працювали біля огорожі. Скрившися, стрілив спершу до Миколи і його вбив. Жінка почала втікати, але її досягнула куля ззаду. І вона впала нежива. Після того вбивник пішов на фарму Льва Долецького, перед котрим признався до злочину й казав забрати тіла замордованих. Роззброїти не дався й пішов домів, де себе застрілив.

Минулої осени Еліяші були ще невінчані і Мандзак загрозив, що Марію вбє, як вона за нього не віддасться. За ті погрози відсидів три місяці в тюрмі, з котрої щойно вийшов.

ПАСИВНИЙ ОПІР НА ЛІЦИТАЦІЇ.

Звання ліцитаційника в нинішніх скомплікованих часах не все є поплатне. Нераз приходили вістки, що на публичних ліцитаціях, особливо на фармах, фармери дуже шорстко поводилися з ліцитаційниками, які продавали майно ліцитованих сусідів. Недавно ліцитували в Квебеку комірника, який за кілька місяців не заплатив комірного. Зійшлися сусіди на „симпатичний страйк" і крім одного ніхто не брав участи в ліцитації. Комплет доброго уладження в їдальні пішов за пять центів, а всі річи разом за $2.52. Того дня вечором зліцитований мав свої річи назад.

ТРІЙНЯКИ.

Околиця Лемонт (Канада) має щастя на трійняки. Недавно в місцевім шпиталі пані Мек Ферсон породила перші трійняки в цій околиці: дві донечки й одного синка. Але й тамошні Українці не хотіли лишитись позаду. Щастя припало пані Робанчук, жінці Миколи Робанчука з Родеф, на північ від Лемонту. 1. березня пані Робанчук породила 3 донечки і всі три здорові.

ЗАТОНУВ КОРАБЕЛЬ З 384 ШТУКАМИ ХУДОБИ.

При зударі двох пароплавів на Атлянтійськім океані, на схід від берегів Нової Фунляндії, затонув англійський товаровий корабель „Конкордія" з 384 штуками канадійської худоби і 65,000 бушлями пшениці. 60 осіб залоги вратовано.

ДАР ПРЕМІЄРА НА УНІВЕРСИТЕТ.

Канадійський премієр Бенет подарував 25 тисяч долярів на університет Мавнт Елісон, у провінції Ню Бронсвик. У згаданім університеті кінчили студії обидві сестри премієра і його покійна мати.

ТЕРОР НА РАДЯНСЬКИХ ЗАЛІЗНИЦЯХ

ЖЕНЕВА. — Українське Бюро в Женеві подає: Донецька залізниця на Україні може бути горда з того, що стоїть на першім місці щодо спротиву Москві. Її відзначено указом московського уряду з 9 березня, в якім зазначено, що вона працює зле, гірше ніж у минулім році, та виконала ледви 78.5% перевозового пляну для вугля та руди. Урядовцям закидається деморалізацію, підкупство та ставлення місцевих інтересів понад загально-державні. В указі з 23 березня стверджено, що хиби, які завважується на донецькій залізниці, є питомі для всіх залізниць в цілім Союзі. Всюди не викорінено бюрократичних метод керування. Багато комуністів не тільки що не дають прикладу дисциплінованости, але самі дають приклади розкладу.

Єдиний засіб проти неладу на залізницях добачує московський уряд лише в терорі проти службовиків. Указ кінчиться погрозами.

ДОБАЧУЮТЬ ПРОТИРАДЯНСЬКУ КАМПАНІЮ.

МОСКВА. — „Ізвестія" обговорюють широко шпіонську аферу в Франції, з якої виходить, що шпіони були в звязку з Совітами і працювали на їхню користь. Московський офіціоз твердить, що в Франції нарочно так широко розписуються про ту аферу, та цькують проти Совітів, щоби тим чином відвернути увагу загалу від скадалу з ошуствами Ставіського.

КИТАЙ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ЯПОНСЬКОГО ПРОТЕКТОРАТУ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Уся китайська преса накинулась на Японію за її заяву в справі втручування чужих держав у китайські справи. Вона подає, що Японія хоче позбутися чужинецьких впливів на Далекім Сході, а тимсамим і в Китаю, щоби самій мати протекторат над Китаєм. Як китайський уряд так і преса заняли проти цього опозиційне становище. Вони добачують у поступованню Японії, імперіялістичне змагання, яке прямує до завоювання цілого Далекого Сходу.

ТРОЦЬКИЙ СПАКОВАНИЙ.

БАРБІСОН (Франція). — Леонови Троцькому вже доручено приказ опустити Францію. Він уже спакований і готов кождої хвилі відїхати. Ждуть тільки на відповідну пору, щоби вивезти його тайно. Кажуть, що він мабуть повернеться до Туреччини.

ДО ТАБОРІВ ІНТЕРНОВАНИХ.

ВІДЕНЬ. — В Австрії практикують тесаме, що роблять німецькі наці з політичними противниками. Отже висилають їх до таборів інтернованих. Тим чином вислано з тюрем до таких таборів у Велерсдорфі 81 бувших сенаторів, послів і ріжних громадських діячів, головно соціялістів і тих, що боролися з клерикалізмом.

НІМЕЧЧИНА ВИКАЗУЄ ЕКСПОРТОВУ НАДВИШКУ.

БЕРЛІН. — По двох перших місяцях пасивного торговельного білянсу була вже в березні експортова надвишка в сумі 3,400,000 марок. Осягнено її головно тому, що здержано на великі розміри ввіз товарів.

У вивозі товарів за границю стверджено, що тепер вивозить Німеччина найменше товарів до Совітів. Вона спроваджує від них вдвоє більше сирівців, ніж продає їм готових товарів.

НЕ ВИЗНАЮТЬСЯ НА ЕКОНОМІЧНІЙ МАШИНІ.

БЕРЛІН. — Американський кореспондент думає, що наці не дадуть собі ради зі скомплікованою господарською машиною, головно з численними монополями, які вони позаводили і на яких не визнаються самі урядовці.

45-ЛІТНІ УРОДИНИ ГІТЛЄРА.

БЕРЛІН. — Гітлер усунувся від усяких торжеств, плянованих зприводу його 45-літніх уродин. і виїхав з Берліна, мабуть у баварські гори. Президент Гінденбурґ вислав йому телеґраму з подякою за його працю для краю, а міністер оборони, ґенерал Бромберґ, заявив, що німецький жовнір стоїть при Гітлері і новій державі, попираючи того, що був на фронті до останньої хвилі.

В ПАМЯТЬ МАТЕРИ ГІТЛЄРА.

БЕРЛІН. — В Баварії буде віддана спеціяльна пошана всім матерям, що мають 65 років, у память тої матери, що дала Німеччині Гітлера.

ПІДДЕРЖУЄ МОЛОДУ КРОВ.

ЛОНДОН. — В. Брідж Едемс, директор Шекспірівського театру в Стретфорд-ан-Авон, вніс свою резиґнацію. Як причини подав тільки одно: що така інституція як театр потребує завжди нової крови. Стердив, що між ним і інституцією нема ніяких непорозумінь, але думає, що зміна на його становищі вийде на добре інституції й штуці.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ШЛЯХ ДО СЕРЦЯ МОЛОДІ

Від часу, як ми почали видавати „Юкраїніен Вікли", маємо зовсім природньо більшу нагоду приглянутися ближче нашій молоді, прислухатися її голосови, пізнати її думки і бажання. І можемо теж пізнати, як вона глядить на працю старшого покоління і що з того всього, що те покоління бажалоб передати, доходить до її серця та промовляє до її розумування.

Деякі звіти, надсилані молодю, подають дуже точно почування, які зроджуються в молоді, коли вона слухає ріжних промов чи „рефератів" старшого покоління на всілякі, головно національно-політичні теми. Їй нераз дивно, як з одного боку чує, який ми то славний нарід, як то славно козаки боролись і як кров проливали ми за честь і славу рідної землі, а з другого боку, які то ми нездари, руїнники, як ми стидаємося свого національного імени та що нас 40 міліонів у краю і один мілїон в Америці, а вслід такий, що ми на рідній землі в неволі, а тут в Америці без усякого голосу, без ніяких осягів в культурному чи політичному житті.

Отсе вже найвищий час, щоб ті всі, котрим приходиться часто зустрічатися з нашою молодю, а це в першій мірі батьки, а далі вчителі, священики і всі ті, що мають нагоду до молоді промовляти, чи до неї звертатися письменною дорогою, у формі книжки, брошури чи газети, добре призадумалися над тим, з чим вони до цеї молоді приходять, яким кормом її годують.

На нас тяжить великий гріх супроти молодого покоління, бо ми не дали йому доброї української школи. І тому маємо тепер цілі кадри старшої молоди, з покінченими вищими й університетськими науками, але без цілковитого знання української мови, історії й т. д., або з дуже малим знанням. А це вже думаюча молодь. Вона то, у своїй кращій частині, бачить свої недостачі й бажалаб їх направити. Тому і зачинає вже більше інтересуватися викладами чи рефератами старшого покоління, бажаючи тим чином „зукраїнізуватися". Якраз та обставина заставляє нас, старше покоління, до основної ревізії того всього, з чим ми виступаємо публично, коли на таких виступах маємо до діла не тільки з громадянством старого покоління, але й з тими, що тут родились і виховались.

З того не виходить, щоби ми тільки себе хвалили, говорили неправду. Це треба тільки вміти і хотіти знаходити наші позитивні сторони, а, вказуючи на недостачі, бачити, що наша нація, як в краю так і тут в Америці, йде таки на кождім полі нестримним ходом вперед.

КАРТИНА ОРГАНІЧНОЇ РОБОТИ В РІДНІМ КРАЮ

(Оригінальний допис з Галичини).

Наші „сусідоньки" дуже дбають, щоби український нарід мав якнайменше своєї інтеліґенції, отже природних своїх організаторів і провідників. І тому нові шкільні закони так уложені, щоби селянинови просто неможливим було дати дітей до вищих шкіл. При поширенню просвіти поміж нашим селянством воно чимраз більше своїх дітей посилало до середних шкіл. Тепер це утруднено, бо семиклясових шкіл по селах буде мало, а до міських шкіл селянських дітей не хотять приймати, бо кажуть, що і своїх мають досить. Великий контингент світської інтеліґенції доставляло перше духовенство, але тепер епископи наші вводять целібат.

Українська молодь в Галичині боролася завзято за український університет від початку цього століття, а по українсько-польській війні піддержувала тайний український університет у Львові, котрого дипломи — чеські високі школи навіть признавали. Університет цей розбито, а молодь наша мусила виїхати (коли мала за що) заграницю. Зложених там іспитів в Польщі не признають — треба отже робити по повороті до краю так звану нострифікацію, що є получене з великими таксами і трудноцями. І коли остаточно наш молодий Українець в краю осягне потвердження вже давно зложеного іспиту (повторивши його в польській мові) тоді — наскільки іде про фільософа або правника — не дістане державної посади.

Такого знову, що в краю покінчить середні школи, а хоче вступити до високої школи в краю — напр. до університету, або політехніки у Львові—попросту не допускають до впису. Такий напр. декан правничого факультету у Львові, вшехполяк Паздро, просто аж млїє, коли побачить українського кандидата. „Нема мейсца!" гримне тому в очи і справа скінчена.

Досить, що тепер намножилось немало в краю молодих людей, що покінчили за границею високі школи також і технічні та господарські, котрі місця відповідного до своїх студій знайти не можуть і щасливі ще, коли при своїх родичах можуть знайти кавалок хліба, наскільки ті родичі самі його мають. Але „навчить біда попити, як нема за що вхопитись" — каже наша народня приповідка. Так і в нас. І в наслідок економічної скрути і таки з почуття народного обовязку (щоби не хрунитись) мусить наш молодий інтеліґентний доріст шукати собі роботи.

Частина наших торговельних інжинірів знайшла зарібок при істнуючих у нас уже старших і ліпше уґрунтованих кооперативах. Більша частина молоджи, навіть покінчені фільософи, мусять собі самі будувати варстат праці. Декотрі молоді люди ідуть на начальників канцелярій при повітових філіях „Просвіт" або „Рідної Школи". Така організаційна праця дуже гарна і корисна, але матеріяльного доходу дає дуже мало, а я знаю такого „директора" повітової „Просвіти", що вже чотири місяці не бере ніякої платні (повинен брати аж по **120 зл.** місячно!) і жиє з ласки бідної жінчиної родини.

Одним словом треба будувати „нові варстати праці" і я тут хочу подати кілька даних про такі „нові варстати праці" в славній покутській Коломиї. Завважу, що поминаю тут такі старі кооперативи як філію „Народної Торговлї", „Покутський Союз" (найкращу кредитову кооперативу поза Львовом) і „Карпатську Крамницю" (торговля зализом) та „Повітовий Союз Кооператив". Говоритиму лише про нові кооперативи, котрих плякатами обліплене є тепер ціле місто.

Найновішою кооперативою є **„Де-ко"**, котра є: деревляна кооператива, котра працює щойно від 1 листопада. Читаємо на дотичнім афіші: „Наша ціль: виключити посередництво та дати безробітним працю. В обсяг діяльности входять всі роди деревного промислу і споріднені з ним галузи як: будова деревляних церков, віль, домів, читалень, виріб усякого роду меблів і церковної обстанови, різьбарство, токарство, лякерництво, тапіцерство, склярство, малювання вивісок і інше, як також всякого роду направи і віднови меблів".

Удїл тої кооперативи виносить для звичайних людей 10 злотих, а для робітників і майстрів 200 злотих, платних працею або знаряддям, а котрі внесені до спілки апарати виносять більше, то ту надвижку виплачується окремо. Отже всї робітники є членами її доходах, а крім того беруть винагородження ще при помочи особної системи маркової. Директорами „Де-ко" є: майстер столярський Оріховський, доктор фільософії (з Праги) Карапінка родом з Городка та столяр Юрій Джорджук.

Почин до заложення тої кооперативи вийшов з товариства ремісників „Зоря", заложеного 1932 року, що має 81 членів. Ті члени сказали: „Дайте нам хліб, а потім будете нас просвічати". Так повстала „Де-ко", що затруднює вже 9 челядників і одного майстра.

Другою такою молодою кооперативою, котра працює щойно від 1. серпня 1933. року, є **„Дерма"** (шкіра). Працюють у ній 9 робітників, а директор: С. Стусїк, робітник; інж. Андрій Чайковський, та І. Ганущак, майстер шевський. Роблять вони нові черевики, золоють, латають і т. ін., а система організаційна подібна як в „Де-ко".

Третою — вже два роки існуючою кооперативою є **„Мясозбут"** під дирекцією празького інженіра Богдана Нижанковського — сина звісного композитора й економічного діяча о. Остапа, замордованого Поляками в 1919 р. Другим директором є д-р Карапінка, а третим укінчений фільософ В. Попадюк.

Зпочатку пустився був „Мясозбут" на торговлю свиньми, а приватні згінники-Мазури нарочно кілька місяців давали селянам вищу ціну за свині, так, щоби „Мясозбут" не видержав конкуренції. Він і справді не видержав, звинув той фах з великою втратою і взявся до „внутрішньої продукції", то є до перерібки мяса (на ковбаси, шинки і т. ін.) та до збуту його в найближчих повітах (в кооперативах) та в місці. Одначе трудности є великі внаслідок несолідарности інтеліґенції і селян.

І так — в Коломиї є 300 інтеліґентних родин. Коли би кожда закупила денно лише за 50 грошів мяса — то це дало би 150 зл. денного торгу. Але того торгу є лише 60 до 80 злотих, а між покупцями є половина Поляків та... Жидів.

Сільські кооперативи — зглядно їх справники жадають хабарів, то є, щоби вписувати їм вищі ціни, ніж дійсно були заплачені. А приватні продавці охотно так роблять і дають іще й дарунки у формі нпр. літра ковбаси чи що. Отже тут і деморалізація грає ролю. „Мясозбут" може конкурувати лише доброю якістю продаваного товару. З нагоди останнього Великодня „Мясозбут" продав свого товару з пятьдесятьох убитих свиней.

Останніми часами пробує знову експорту, але лише у формі **„комісового збуту"**, то є на ризиком самих власників.

Найрухливішою коломийською кооперативою, також недавно основаною, є **Розбудова"**. Удїл виносить тут лише 5 зл., вступне 1 зл. і є вже 362 членів. „Розбудова" відкрила передусім жіночу і мужеську **кравецьку робітню**, котра виконує мужескі і жіночі убрання, відчищує їх, направляє і прасує та займається білизнярством і ендлярством (викінчуванням білизни).

Робітники і робітниці (досі 11) є також рівночасно членами кооперативи, котра затруднює також учнів. Це дуже важне, бо розходиться про їх вищу кваліфікацію. Майстри-Жиди, затруднюючи їх — уживають їх до ношення води й інших послуг та лише до дрібних робіт (пришивання ґудзиків і т. ін.) Колиж по кількох роках Жид-майстер такого робітника „визволяє" — то він нічого не уміє і не може бути для нього конкурентом. В „Розбудові" стане такий визволений робітник спільником її — та добрим спеціялістом.

Головним основником „Розбудови" є меліораційний інженір (чеських студій) Богдан Велигорський. Річ очевидна — що без хрунївства — роботи зі свого фаху не дістав би, тому й взявся до... „Розбудови", котра власне основує іще **фризієрський сальон**. Будуть там заняті лише самі Українці, а спроваджує той сальон вже тепер **електричний апарат до сталого ондуловання за 1,500 злотих.** З тим сальоном ніякий інший фризієрський сальон конкуренції не видержить, а як коли і не знає яка завзята вшехполячка захоче свою голову зандулювати — мусити-ме піти до... української „Розбудови". І так воно іде у вгору. Виглядає, що таки твердий ми народець — і не так легко нас зломити!

Іван Гуцуляк.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

УКУШЕННЯ, ЯКЕ БУЛО НОВИНКОЮ.

Кажуть, що як один редактор відкинув новинкареви новинку, бо це, мовляв, не новинка, новинкар спитав редактора: Чомуж це властиво не новинка? Редактор відповів: „Як пес усусить людину, то це не новинка. Як людина вкусить собаку, то це новинка".

Тимчасом аж з Франції присилають до Америки вістку про укушення. Хоч жертвою вкушення впала відома авторка, **Максін Еліот**, то всетаки це не була би новинка, бо її вкусила була собака, а не улюблена малпа. Може й це ще не була би новинка, але вкушена акторка казала вирвати малпі всі зуби. Це вже певно є новинка.

НАЩО ЛЮДИ ДЕРЖАТЬ ЗУБАТІ ЗВІРЯТА.

Акторці, видно, йшло про те, щоби малпа вже більше не кусала. Маючу ту ціль на оці, акторка пішла простою лінією до цїли: до кусання треба зубів, а як не буде зубів, то не буде й кусання.

Ніхто її за те не критикує. Мовляв, людина має необмежену владу над своєю малпою, і їй вільно зробити з нею те, що їй подобається. Малпи ніхто не буде гримати, щоби бути кусаним. Навіть песика людина не тримає на те, щоби мати синяки. В найкращому разі покусаний може ходити сусід, а не власник.

ЯКБИ ТАК КУСЛИВІ НЕ МАЛИ ЗУБІВ.

Один ґазетяр каже, що якби так усім любимцям, які мають кусливі зуби, витягти зуби, то в світі краще було би жити.

Цікаво, чи розумів він під любимцями дитину, яка, як матері знають, деколи теж кусає? Чи можна би це правило поведення, якого держалась акторка супроти своєї улюбленої малпи, а якого держатися радить ґазетяр супроти песиків, примінити до немовлят, які кусають? Адже дехто ставить за правило виховання дитини по му відношенчя до котика або песика.

МИНУЛИСЯ З ЦІЛЛЮ?

Один чоловік в Індіяні, засуджений на електричне крісло, пробував поповнити самогубство. Заряд вязниці йому не дав докінчити свого наміру. Стейтові урядники один за одним стали перебігатися в піклуванню засудженцем. Один каже: Вязничний заряд має обовязок удержати засудженця при життю аж до електричного крісла. Другий каже: Пляни кари смерти не будуть змінені, і засудженець згине на електричнім кріслі, хочби ми мали занести його туди на ношах.

Коли зайшла небезпека, що засудженець міг був умерти від упливу крови, вязничний заряд постарався піддержати його життя, перелявши йому крови з жил іншого чоловіка. Як засудженеви грозило, що він міг зімліти на кріслі, заряд вязниці казав дати йому лік, щоби він очуняв і був свідомий підчас екзекуції.

Ці всі заходи державного уряду вдержати при життю й памяти засуджену на смерті людину насувають наперед питання: Коли ціллю кари смерти є усунення небезпечної для суспільности людини, то пощо ратувати цю людину від смерти? Опісля насувається питання: Коли суспільности треба тільки, щоби небезпечної особи не було, а урядники, яким припоручено за тим дивитися, дивляться за тим, щоби ця людина зійшла зі світа у „приписаний спосіб", то який властиво мотив руководить цими людьми?

УКРАЇНА ПІД БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ ВЛАДОЮ

(4)

В тісному звязку з цею новою політикою — орієнтації на широкі маси селянства почалася третя доба большевицького панування на Україні — доба т. зв. українізації.

З досвіду попередніх років, большевики переконалися, що розмовляти з українським селянином, а тим більше впливати на нього культурно й політично можна тільки за допомогою української мови. В таких умовах не можна було переводити нову політику на Україні інакше, як тільки змінивши свое відношення до української мови та до української культури. Треба було українську мову й культуру поставити на службу нової господарській політиці комуністичної партії. Іншого виходу не було. Тому почався „українізація України".

Теоретичні засади нової національної політики на Україні були проголошені ще за життя Леніна на XII. зїзді ВКП в квітні 1923 р. В інтересах „смички" міста з селом цей зїзд оголосив „рішучу боротьбу з пережитками російського шовінізму".

Фактично українізаційна політика почала послідовно переводитися тільки по двох роках після цього зїзду, коли ставку на широкі маси селянства поставлено остаточно. В квітні 1915 р. пленум ЦК КП (б) У (Центральний Комітет Комуністичної Партії (большевиків) України) ухвалив відому резолюцію про українізацію, в якій заявлялося: „Справа зміцнення союза робітничої кляси з селянством і зміцнення диктатури пролетаріяту на Україні вимагає напруження комуністичних сил всеї партії для **опанування української мови та українізації всієї в нутрі партійної роботи.** Партія повинна в найближчій добі направити свою енергію на опанування й керовництво всім культурно - громадським процесом, що все більше поширюється, особливо на селі".

Щойно тепер для большевиків стало ясно, що „справжнє будівництво соціялізму на Україні неможливе без втягнення в справу господарського та культурного будівництва широких робітничих і селянських мас, можливого тільки в формі зміцнення совітської України й розвитку української культури", при чім зазначалось, що „головні трудноці — зберегти в цім процесі пролетарське керовництво"*). Лише тепер було заявлено, що „партія стоїть за самостійний розвиток української культури, за виявлення всіх творчих сил українськоо народу", що ігнорування української мови й розвитку української культури привели до невикористання їх, як „основного знаряддя для зміцнення союзу робітничої кляси з селянством" (тамже). Тому говорилося про необхідність звернути увагу на „збільшення роботи по втягненню до совітського апарату позапартійної української інтеліґенції", про „втягнення широких мас корінного населення в державно-господарське будівництво" (тамже) і т. д.

Українска мова й культура були тепер потрібні як знаряддя для союзу з селянством. Тому була проголошена українізація адміністраційного та партійного апарату для того, щоб цей апарат, як висловився член харківського уряду, Петровський, міг, „не заглядаючи в словник, розмовляти з селянством". Як раніше „комнезами" були тим знаряддям, за допомогою якого російські большевики старалися опанувати українське село, а з ним і цілу Україну, так тепер українізація мусила допомогти їм взяти до своїх рук не тільки українське село, а й цілий український рух. В таких умовах „комнезами" стали непотрібні, і в 1925 р. вони були перетворені на „добровільні громадські організації".

Вже при кінці 1927 р. на Х. Всеукр. зїзді КП (б) У в Харкові тодішній ґенеральний секретар цеї партії, Каганович, заявив: „У нас в ґрандіозному маштабі розвивається наша культура. У всіх областях розвитку української культури настільки пішов уперед за останні роки, що самим заїлим українським націоналістам такий зріст ніколи не снився". Початкова школа обслуговує українське населення в українській мові. Вища школа поступово й надійно українізується. Українська книга й преса виросли скількістю й якістю, як ніколи в історії України. В нашому Совнаркомі — вищому органі нашої власти — ми маємо із 20 осіб 13 Українців. Наш Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет, в ньому 66% Українці, 25% Росіяни, 4% Жиди й т. д.".

Новий курс національної політики на Україні був виразною уступкою українським масам. Але цей курс ховав у собі небезпеки для большевицької влади. Українізаційна політика робилася нещиро, а з певною задньою метою, то вона мусіла викликати певне незадоволення й опір з боку українського населення. Крім того, проголошуючи українізацію, большевицька влада гралася з вогнем: пробуджена національна українська стихія могла затопитати самих большевиків, заволодівши й витиснувши російські большевицькі елементи з державних апаратів України.

З цими небезпеками большевики рахувалися. „Величезний", за висловом Троцького, національний рух на Україні був увесь час у них на очах. Тому від самого початку українізаційного курсу вони поспішили утворити цілу низку замаскованих тормазів з метою ослаблення цього руху. Крім формального переведення самої українізації, до важливіших з цих тормазів треба віднести політику виділення так званих національно - територіяльних одиниць, що проводилося під кличем „якнайбільшого забезпечення прав національних меншостей". Вже в 1927 році на Україні, крім автономної молдавської республики, існувало 954 національних сільських рад, 103 національних селищних рад і 24 національні райони, головним чином з Росіян, Жидів, Німців, Поляків і т. д.**) В тісному звязку з цею політикою роздроблення території України на дрібні національні одиниці, на широку скалю була поставлена справа жидівської кольонізації в південних районах України. В той же час Українці переселювалися в північні райони Росії та на Сибір. Проти такої політики почали вперше протестувати селяни з Росії, що теж хотілиб переселитися на Україну. Так, московська „Беднота" з 22. травня 1926 р. надрукувала статтю одного селянина з смоленської губернії під назвою "Чому Жидам Крим, а нам Сибір?"

*) Тези пленума ЦК і ЦКК КП(б)У з червня 1926 р.

**) Г. Александренко. Конституція УССР і СССР. Харків 1928, ст. 35.

(Далі буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

К. Ч., Йонкерс, Н. Й. — Така запала ухвала Головного Уряду на річнім засіданню. Можливо, що й там були такі, що з Вами погоджуються, але більшість рішає і до цього треба нам застосуватися.

НАДІЯ.

Ні долі, ні волі у мене нема,
Зосталася тільки надія одна:

Надія вернутись ще раз на Вкраїну,
Поглянути ще раз на рідну країну,

Поглянути ще раз на синій Дніпро,—
Там жити, чи вмерти, мені все одно;

Поглянути ще раз на степ, могилки,
Востаннє згадати палкії гадки...

Ні долі, ні волі у мене нема,
Зосталася тільки надія одна.

Леся Українка.

Хлопчина сидить на сусідовій груші та напихає пазуху грушками. Побачив його господар.

— Щоби я знав, де твій тато, я закликав би його, хай бачить, що ти робиш!

Хлопчина (показує рукою): — Татуньо там вище. На вашій яблуні!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧОМУ Я ХОДЖУ ПО ВІЧАХ.

Коли декотрих людей кликали на віча, то вони не хотять іти. Коли їх намовляєм, або навіть силуєм, то заявляють, що віча не люблять. Тут їм треба признати рацію, що на вічу нема що любити, що до віча нема замилування йти. Хоч би комітет заангажував на віча найліпших бесідників і талановитих бесідниць, то однак люди нерадо на них учащають. Йти на віче, то так немов би на похорон.

Всетаки, хоч віча не дають вдоволення або замилування, ми повинні на них ходити без огляду на те, чи на них проповідують бесідники талановиті, високо вчені, чи люди з меншою освітою. Ми повинні брати участь громадно, чи ми повинні зложити яку жертву, чи ні. Наша присутність є потрібна на кождім вічу, на кождих зборах, на котрих говориться про народню роботу, а згідно про судьбу нашого поневоленого народу.

Окупанти наших земель пильно слідкують за нашою акцією, чи ми здібні боротися з ними за наш край, за свої права, за волю і свободу. Власне віча є зеркалом нашої зорганізованости, сили і спосібности. Вони показують нам самим і нашим ворогам, що ми можемо, й до чого здібні. Чи ми вміємо собі долю поліпшити, чи погіршити. Коли йдемо всі на віча, то собі долю поправляємо. Коли не йдемо, то собі страшно шкодимо, бо вороги в той спосіб мають нагоду мірити нашу силу.

Тому наші бесідники, котрі всюди, найбільше по громадах і місцевостях є ангажовані виголошувати бесіди, самі дивуються, що мене можна бачити на кождім вічу. Хоч не занимаю місця на переді, а в середині публики, то й так мене доглянуть. Я ходжу на кожде віча, чи люблю віча, чи не люблю віча. Йду тому, що це є громадський обовязок і народний. Не робить мені ріжниці, хто з Українців віче скликає, чи зпад Дону, чи зза Сяну або зза Карпат, аби тільки брати з мого роду. В історії нашого народу читаємо, що як грозила яка небезпека від Турків, Татар чи яких інших розбишаків, коли вістун звістив, що вже орди поганські зближаються або готуються напасти на них, то вже скликували сурмою чи барабанами козаків на збори, щоби радити, як на Турка стати. Старшини і козаки скликували й цівільний нарід, поучували його, як має помагати, як має кооперувати з військом запорозьким, щоби побідити бісурменів. Мило нам є читати, коли наші побіджали бісурменів, виганяли з рідної землі. Та військо запорозьке лиш тоді осягало побіду над поганськими ордами, як нарід достарчував для війська всього, чого треба було до війни. Коли читаємо про наш розгром, питаємося, чи український нарід не міг виставити більшої сили війська, щоби побідити бісурменів? Так як наші славні предки скликували віча-збори для оборони краю то думаєте, що тепер віча скликуєте для якоїсь паради або якогось бізнесу приватного? Ні. Віча й збори скликує наш нарід тому, що йому вістуни звіщують про страшні орди 20-го століття, котрі зайшли в наш край і з нього вступитися не хотять. Кажу, що ці нові орди страшніші від турецьких чи татарських. Турки й Татари прийшли, зруйнували, добичі собі набрали тай в свої турецькі-татарські землі назад вертались. Хто виховався або викупився, жив далі на своїй прадідній землі. Теперішнім ордам всього замало. Загарбали в своє посідання цілий скарб найбільший нашого народу, його державу, поділили поміж себе, тай того їм ще замало. Ще їм душі потреба нашого брата, нашої сестри. Хотять наш нарід спольщити, змосковщити, зромунізувати тай зчехізувати. Нарід борониться всякими способами, щоби хоч свою душу спасти від окупаційних діяволів. Хоронить і боронить і свою власну дітвору. Не дозволяє ворогам, щоби кривили душі їх дітвори. Тому ми є обовязані йти в поміч всім Українцям солідарно, всі і як один, як сини і доньки цілої Соборної України! А щоби сили набрати і з ворогом боротися, нам треба все на віча й збори учащати.

Вічевик.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Хоровий міжнародній виступ.

„Ди Фолк Фестівел Кавнсил" влаштовує дня 25. квітня в Інтернешенел Гавз під ч. 500 Ріверсайд Драйв „Хоровий Виступ", у якім візьмуть участь Чехи, Литовці, Естонці, а також Українці. Український Хор співатиме під орудою п. Юрія Кириченка. Виступатиме теж мужеський російський квінтет д-ра Мальцева й інші музичні сили. По концерті відбудуться в спортовий кімнаті танці.

Організація, яка дає цей виступ, хоче тими виступами зацікавити населення Ню Йорку культурними скарбами ріжних народів, як теж підтримати культурні змагання тих народів, даючи їм в Америці нагоду до публичних виступів.

ХАОС.

Світ дурманом оповитий
Тай брехнею ще підшитий;
Ніби кличе до обнови,
А таємно прагне крови.

Глянь на краї, на селища,
Оповиті в гробовища;
Як в пустелях, тихо-тихо,
Лиш гуляє нужда й лихо.

Володарі мов демони,
Видають чудні закони,
То червоні, посполиті,
А брехнею всі підшиті.

Нарід, бувши людиною,
В них стає як скотиною.
Самолюбства вітер віє,
Цілий світ божеволіє.

Сам панує над собою,
Хоч числиться зі судьбою,
Даремний труд і зусилля:
Реве, стогне морська хвиля.

Чорні хмари налягають,
Мов з вітрами розмовляють,
Гайворонна несе крики,
Жде на бенкет, на музики.

Кругом хаос мов в падолі...

А тиж пан своєї долі!
Оглянь човен і вітрила,
Щоб їх хвиля не розбила.

Кермуй сміло та розважно,
До мети спіши відважно,
Бо лиш той побіду має,
Хто в борні не спочиває.

М. Костишин.

НОВА ПЛАСТОВА КНИЖКА.

ПЛАСТОВИЙ ВПОРЯД (як провадити муштру). В-во „Український Пласт". Зміст: 1. Давання й виконування приказів. 2. Ряд у чоловий уставці й гусаком: а) прикази на місці; б) звороти на місці; в) прикази для ходу й бігу з місця; г) прикази підчас ходу й бігу. 3. Уставка в ряд (чета). 4. Уставка чети в чвірки. 5. Пластовий Гурток (трійкова уставка) 4. Уставка чети в чвірки. 5. Пластовий Гурток (трійкова уставка). 6. Вправи паличками. 7. Поздоровлення. 8. Хоруговий. 9. Формулка звіту. Ст. 32, 16-ка. З ілюстраціями. Зладив скавтм. Д. Козицький на підставі Українського Впоряду Сокола-Батька та Пластового Впоряду Українського Пл. Уладу. — Впоряд цей складено так, щоб ним могли користуватися не лише пластуни-провідники, а й кожний інший пластун — навіть без початкової впорядової підготовки. Він може придатися в школах, „Просвітах", спортових товариствах і всюди, де є гурт молоді.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(за березень 1934)

І. ПРИХІД:

З перенесення		$ 99.45
Прихід у березні		945.30
Разом		$1,044.75

II. РОЗХІД:

а) **Висилка до Краю:**		
1) Рідна Школа	$450.00	
2) Визвольна боротьба	200.00	
3) Інваліди	75.00	
4) Політичні вязні	50.00	
5) Музей Визвольної Боротьби	25.00	
6) Письменникам	50.00	
7) Журнал „Жіноча Доля"	30.00	
8) Тов. „Просвіта"	20.00	
9) Філія Тов. „Просвіти" в Рогатині	20.00	
10) Кошти висилки і листів	7.73	$927.25
б) Кошти удержання канцелярії		25.00
Разом		$952.25

III. ЗІСТАВЛЕННЯ:

Прихід у березні	$1,044.75
Розхід	952.25
Остається в касі Обєднання з кінцем березня 1934 року	$92.50

Обєднання Укр. Організацій в Америці.

ПРОТОКОЛ

З річного засідання головного уряду Українського Народного Союза, яке відбулося в днях 19 до 24 лютого 1934 року в домі У. Н. Союза під ч. 81—83 Гренд Стріт, Джерзи Сіти, Н. Дж.

(26)

ДРУГИЙ ДЕНЬ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ.

Звіт головного радного, Т. Шпікули.

За час мого урядування від 1 липня до кінця грудня 1933 року я полагоджував такі справи.

Іван Романішак, член від. 220 У. Н. Союза, має в своїм посіданні грамоту одного померщого члена, який мав таке саме імя і назвище, але був два роки молодший. Тимсамим Іван Романішак платить вкладки не відповідно до свого власного віку, але відповідно до віку померщого члена, що був два роки молодший. Той член віднісся до мене з просьбою про видачу йому його власної грамоти, але коли я на припоручення гол. предсідника пояснив йому, що нову грамоту він може дістати тільки тоді, коли зверне чужу грамоту та доплатить усі залеглі вкладки, то він на це не згодився і так до сьогодня та справа остається неполагодженою.

Згідно з припорученням гол. предсідника був я 14 серпня на зборах від. 165, щоби там полагодити ріжні непорозуміння. Я старався те припоручення сповнити якнайкраще. Опускаючи збори, я виніс враження, що члени від. 165 зачнуть від тих зборів працювати спільно та дружно. Одначе я помилився в своїх міркуваннях. Бо опісля мені приходилось бути ще два рази на зборах тогож відділу та полагоджувати такі самі непорозуміння. Щей тепер у від. 165 панує незгода. Ширять її ті одиниці, яким іде більше про особисті амбіції, ніж про добро організації.

Іван Чмирід, бувший член від. 34 в Ст. Лорейн, Огайо, писав до мене два листи, в котрих жалувався, що свого часу його виключено безпідставно з членства. Я на ті листи відповів, а полагодження самої справи передав до дальшого урядування гол. предсідникови.

Дня 6 вересня скликав я збори відділових урядників в північній частині міста Шікаго в справі вибору Союзового лікаря. На ті збори прибули урядники 9 відділів та переведено вибір Союзових лікарів: одного на північну, а другого на полудневу частину міста Шікаго. Другі збори в справі вибору Союзового лікаря для „Борн Сайд" я скликав 7 вересня і на тих зборах вибрано лікаря для тих відділів, що знаходяться в повище згаданій частині міста. На обох зборах я говорив про створення окремих молодечих секцій при відділах та закликав відділових урядників до активної праці в користь У. Н. Союза. Також давав я відповіди на ріжні запити в організаційних справах.

Звіт головного радного, І. Лисака.

Моя місцевість знаходиться близько осідку У. Н. Союза, а тому члени звертаються звичайно впрост до головної канцелярії в справі полагодження таких справ, які нераз приходиться полагоджувати іншим головним урядникам по своїх, більш від осідку Союза віддалених місцевостях. Тимсамим мій звіт буде короткий.

Як головний урядник скликав я збори всіх відділів у Нюарку, Н. Дж., на 31 жовтня. На тих зборах були заступлені урядники всіх відділів, а також багато членів. Це були організаційні збори, і на них вияснено багато ріжних питань, що відносяться до нашої організації. На тих зборах промовляли оба секретарі з головної канцелярії.

У всяких справах, з якими відносились до мене місцеві урядники чи члени, я старався завжди давати належні інформації. Крім того брав я діяльну участь у всіх народніх підприємствах, які колинебудь улаштовувано в моїй місцевості.

В мому власному відділі, 76, я переписав на протязі того року зі старого на новий рід обезпечення 104 члени, а решту, то є 39 членів, сподіваюся переписати в найближчому часі. З Молодечого Департаменту до старших членів переписав я 13 членів.

(Дальше буде).

РАННЬОЮ ВЕСНОЮ.

Вже сніги стопились
І леди поплили,
А на межах в полі
Квіточки зацвили.

Плугатор при плузі
Воли поганяє,
Жайворонок-птичка
В просторах співає.

Сонечко сміється
Й лоно землі гріє,
На зорану ниву
Сіяч зерно сіє.

Блисло, загреміло,
Бо хмари надходять:
Впаде теплий дощик,
Хліб земля зародить.

Анастасія Рибакова.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

З ЮВИЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ У. Н. СОЮЗА.

БРУКЛИН, Н. Й.

Ніхто так не відчуває дійсної радости з 40-літнього ювилею У. Н. Союза як ми, довголітні члени нашої організації. Довгі літа був я предсідником і секретарем свого відділу і організатором молодечого відділу й делегатом на конвенцію й знаю добре почування Союзовців. Всі ми горді, що належимо до нашого У. Н. Союза. І всі розуміємо його значіння.

Та саме тому всім нам, старшим, треба тепер закасати рукави і взятися до праці, щоби ту нашу гордість, наш У. Н. Союз, ще більше піднести і забезпечити йому новим членством гарну будучність.

В нас уже розпочалася ювилейна кампанія. На зборах Союзовців ми вислухали промов п. Слободяна, головного фінансового секретаря, як і головного радного, п. Ілії Гузара, вибрали Комітет для підготовлення ювилею, який відбудеться 30. травня ц. р., та намітили плян Союзової акції.

Наш обовязок тепер довести до того, щоби всі місцеві відділи були злучені в один великий Союзовий відділ. Отсе було би ділом, гідним великого ювилею великої організації. Всі ми Союзовці одного Батька-Союза діти. І всі ми повинні бути разом. Каже навіть приповідка: Де дві господині, там хата неметена. Таке можна пристосувати і до багатьох відділів Союза в одній місцевости. Одна Союзова домівка, один Союзовий відділ і один сильний Молодечий Союзовий Відділ.

Я бачу, як мої діти вчитуються тепер в „Юкрейнієн Віклі" і переконуюся наглядно, яке я добро зробив собі й дітям, що їх вписав до У. Н. Союза. Такесаме почування матимуть родичі, які ще тепер впишуть діти до Союза. Ще маємо 6 тижнів часу до Ювилейного Свята в нашій громаді. Комітет зробить своє, а ми всі мусимо йому стати до помочі. І не тільки бути на Святі, але вписати до того часу принаймні по дитині від родини до У. Н. Союза.

Григорій Бардак.

ПРОВІДЕНС І МЕНВІЛ, Р. АЙ.

Відділи 177 і 181 У. Н. Союза відсвяткують дня 20. травня 40-літний ювилей Союза. Це буде велике свято для Українців з Месечусетс і Род Айленд. На той день надіємося побачити ввесь наш квіт, усю свідому Україну обидвох стейтів на Союзовім Святі в Українськім Народнім Домі в Менвил, Р. Ай. Памятаймо, що У. Н. Союз є в нашім серцю, а заразом і сілю в очах ворогів, які глядять кривим оком на розвій У. Н. Союза, бо такий розвій означає поступ української іміграції в Америці.

Комітет подбає про гарну програму, хоч з 75 співаків, про бесідника від головного уряду і т. п. Але всі ми, Союзовці, мусимо подбати, щоби придбати Союзови нових членів, щоби скріпити нашу власну організацію і збільшити її силу.

Сподіваємося побачити на тім святі відділи У. Н. Союза і наше громадянство, а точну програму свята оголосить Комітет пізніше.

Ювилейний Комітет.

Селянин веде корову. Стрінув його на дорозі інший селянин.

— Куди ведете цю корову?
— До ветеринаря.
— Вона хора?
— Де там хора.
— Певно буде мати телятко?
— Де там телятко.
— Дає мало молока?
— Досить молока дає.
— То чому її ведете до ветеринаря?!
— Та бо то ветеринарева хорова.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

THE PEN PAL COLUMN

Well, letter writers, here's the sixth pen pal column, bringing the total of pals to the surprising number of 118! Not bad, eh? Now if there are any more letter writers who haven't, as yet, written in for pen pals, there is stul enough time to get into the next column. Better hurry up, though; the way the letters are pouring in, the next column will be completed in practically no time at all.

Here's this week's list of pen pal seekers:

Miss ALICE KASZUBINSKI, R. F. D. No. 2, Mitchell Ave., East Syracuse, N. Y., is 4 ft. 7 in. tall, has brunette hair, attends high school, and would like all boys and girls near her age to write to her.—Age 12.

Miss GENEVIEVE M. HANIOSHYN, 397 Monroe St., Passaic, N. J., who has wavy ash-blonde hair and grey-blue eyes is interested in the outdoors sports of all sorts, dancing and Ukrainian matters. Wants to hear from all the pen pals. Age 13.

Miss VIRGINIA KALODZIEY, R. F. D. No. 1, Mitchell Ave., East Syracuse, N. Y., is 5 ft. 1 in. tall, has blonde hair, hazel eyes, attends high school, and would like to hear from boys and girls near her age.—Age 13.

Miss ANN MAZUR, 3646 E. 61st St., Kansas City, Mo., is 5 ft. 2 in. tall, has blonde hair, light blue eyes, is fond of music, dancing and sports. She would like to have many pen pals and says that she'll answer promptly. Here's trusting Ann won't be disappointed. Age 13.

WILLIAM LUTWINIAK, 172 Pavonia Ave., Jersey City, N. J., wants pen pals who are interested in crossword puzzles, cryptograms, etc. Age 14.

Miss STELLA KRUK, 16 George St., Ansonia, Conn., is 5 ft. 3 in. tall, has wavy brown hair, brown eyes, and is interested in sports and Ukrainian matters. Stella is a high school student and promises a prompt reply to anyone who writes to her. She takes special interest in Ukrainian embroidery. Age 14.

BOHDAN ROSOLOWICZ, Chester Springs, Pa., is 6 ft. tall. Bohdan says in his letter: "I would like to correspond with boys and girls who are interested in fighting the 'Polocks' when the time comes." Age 15.

Miss MARY SECHAK, 69 1st Ave., New York City, is 5 ft. 3½ in. tall, has dark hair, hazel eyes and enjoys reading detective fiction. Mary is interested in basketball, dancing and movies. She prefers to hear from boys and guarantees that all letters will be answered promptly. Age 16.

Miss MADELINE PHILIS SARABUN, 124 3rd St., Bridgeport, Pa., has blonde hair and blue eyes and is a junior at high school. She guarantees immediate response to all those who write and will describe herself in detail in her letters. Age 17.

Miss ANNE VOLOSOW, 424 E. 5th St., New York City, is interested in camping, sports and other outdoor activities. Anne will exchange snapshots with her pen pals. Age 18.

Miss MARY LOBUS, 182 Sutter Ave., Brooklyn, N. Y., is interested in all sports and would like to hear from those whose interests are the same. Mary will exchange snapshots with her pen pals. Age 18.

Miss TILLIE KAEZOR, P. O. Box 99, Boston, N. Y., is 5 ft. 2½ in. tall and is a "brownette". Tillie is a senior at high school and is interested in Ukrainian activities, sports and everything one her age would be interested in. She lives on a farm. "Would like lots of pen pals and promise to write nice letters." Age 18.

Miss JULIA MAE CHORT, Central Ave., Lancaster, N. Y., is 5 ft. 4 in. tall, has dark brown hair, brown eyes, and is a high school graduate. Julia Mae would like to correspond with Ukrainian boys and girls between the ages of 18 and 22. Age 18.

STEPHEN TURCZYNSKI, 412b St. Paul's Ave., Jersey City, N. J., guarantees to answer all letters. Age 18.

JOHN SWIDRYK, 4062 St. Paul's Ave., Jersey City, N. J., is interested in all forms of athletics and dancing. Age 18.

Miss MIMI KRIVINUK, P. O. Box 344, Lyndora, Pa., is 5 ft. 2 in. tall and has dark hair and dark eyes. Mimi is fond of dancing and swimming, and, believe it or not, resembles Helen Kane! Age 19.

Miss SOPHIE CLARA BECK, 905 9th St., Ford City, Pa., believes that corresponding will help her learn many new and interesting things. She is anxiously waiting to hear from pen pals. She is a high school graduate. Age 19.

Miss STEFF LUKOWSKY, 608 6th Ave., Ford City, Pa., is very much interested in having friends write her from different States. Steff is a high school graduate and is interested in Ukrainian affairs. Age 19.

Miss IRENE LUHANISKY, 608 6th Ave., Ford City, Pa., who is a freshman at high school and is interested in having pen pals write to her from all parts of the country.

Miss MYROSLAWA ROSOLOWICZ, Chester Springs, Pa., who attends high school, is a Lemko-Ukrainian and would like to correspond with other Lemko-Ukrainians. She is interested in art and Ukrainian affairs.

Well, that's that!

I notice that there are only four boys in this pen pal column! Four boys and sixteen girls! Tsk tsk, boys, are you going to stand for that? Come on, beat the girls in the next pen pal column!

Write now and insure yourself a place in the next column.

THEODORE LUTWINIAK,
172 Pavonia Avenue,
Jersey City, N. J.

THE SPORT WHIRL

ELIZABETH TEAM BOWS BEFORE YONKERS' FIVE

The Ukrainian Social Club of Elizabeth had the honor of receiving the basket-ballers of the 4th Ward American Ukrainian Citizen Club of Yonkers, N. Y., as its guests on March 17, at which time both teams clashed in an unprecedented struggle in an effort to test their superiority in Ukrainian strength. In a battle considered one of the most sensational and decisive ever contested in Elizabeth the Yonkers basketeers, former competitors in the county tournament of Yonkers, proved victorious by a score 26 to 19, with Beck and Werney starring for the visiting team while Edward Zack and Michael Fedunko starred for the home team.

Following the game, the teams were entertained at a party in the Club-house where voluntary entertainment contributions by those talented in singing and instrument playing furnished the gist of the social affair.

It is the desire of the U. S. C. to challenge many others Ukrainian teams from various sections of this country, irrespective of the sport or distance, for the purpose of creating firm friendship among all American-Ukrainians.

Yours truly,
PETER HONDOWICZ, Sec.
Elizabeth, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

АКРОН, О.

Щедрівка.

Український Жіночий Клюб рішився піти щедрувати на Щедрий Вечір, що трохи помогти Рідному Краєви.

Щедрували: М. Поливка, Христина Цепко, Текля Лесняк, Марія Пулк, М. Набережна, Розалія Сироїд, Анна Курівчак. Защедрували $33.35, з яких вислано $10 на Рідну Школу через Обєднання, а решта зістається на просвітну ціль в жіночім клюбі в нас.

Поіменно не подаємо жертводавців, але всім складаємо подяку.

Анастасія Цепко, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

З забави на Рідний Край.

Підчас забави, яку уладило тов. Запорозька Січ, від. 342 У. Н. С., зложили жертви на боєвий фонд по $1: І. Гураль і Н. Кіра; по 50 цнт.: М. Мачитин, Г. Гайдук, П. Білинський, А. Скоципець; І. Сокальський 35 цнт.; по 25 цнт.: Г. Волянський, В. Бобенчак, А. Гамадик, М. Дмитрів, П. Кавінський, Н. Гамадик, Г. Маслюх, А. Бобенчак, С. Кармазин, И. Иот, І. Савчак, И. Тилка. Дрібними датками 95 цнт. Разом вислано через Обєднання $8.30.

Г. Гайдук.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

Сара й Вольф, її чоловік, поїхали на прогульку автом. За містом стрінули Берка, що також вибрався на прогульку, одначе пішки. Сказали йому, щоби присівся на їх авто. Берко сів біля Сари, а Вольф сів біля шофера. Берко поводився супроти Сари негарно. Вольф хотів спершу дати Беркови по за вуха, та потім надумався інакше: пішли до рабіна порадитися, як Берко має полагодити цю нечемність. Мудрий рабін сказав, щоби Берко заплатив за кару десять долярів на вбогих. Берко витягнув гроші та дає рабінови двацять дорярів.

Рабін на це повертів головою тай каже:

— То гарно, що ти так жалуєш свого вчинку.

На це Берко: — Це ні, я лише хочу заплатити згори, бо я поїду з ними ще назад.

———o———

Пані професорова обернулася кілька разів на ліжку, потім пробудилася. Бачить, що її чоловік ходить із засвіченим сірником по хаті. Питається заспана:

— Ти чого світиш?

— Я хотів — каже професор — подивитися, чи загасив лямпу.

„ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ." (90).

Copyright, 1932, by Edgar Rice Burroughs, Inc. Distributed by United Feature Syndicate, Inc.

Нагло сторож замкнув двері за Комодофльоренсалем та звернувся до Тарзана, держачи в руці обнажений меч. Але проти нього станув Зуантроль, великан, який і собі вияв з піхви меч. „Піддайся!" — крикнув вояк. „Я пізнав вас обох в одній хвилині".

Поручник Поль Дарно з французької армії колись дав був свому приятелеві, лордови Грейстокови, добрі лекції про орудування мечем. Тарзан це скоро пізнав. Хоч його противник був майстер штуки двобою, Тарзан теж скоро зловив цю штуку.

Вельторісмакусіянин скоро пізнав, що він був у некориснім положенню, бо не міг відскакувати назад, тоді як Тарзан мав для себе всю довжину коридора. Він почав уже кричати помочі. Тарзан скочив скоро вперед та пробив його крізь само серце.

Тарзан отворив двері. За дверми причукнув князь. Як князь побачив живого Тарзана та вбитого вояка, він усміхнувся з вдячністю. „А що сталося з Талискарою?" — спитав Тарзан. „Її тут нема", відповів Комодофльоренсаль. „Кальфастобан забрав її геть".